

Till: Jordbruksverket

2020-03-18

Begäran om generellt anstånd för SAM-ansökan pga Corona-situationen

Coronaviruset och sjukdomen Covid-19 har fått spridning i hela världen. Smittspridningen i Sverige pågår och ökar konstant vilket föranleder stora praktiska problem i alla samhällets funktioner. Branschråd för Lantbrukets Rådgivningsföretag vill med denna skrivelse påtala de konsekvenser som följer av den okontrollerade smittspridningen och därmed även formellt kräva att Jordbruksverket inom ramen för sin verksamhet medverkar till att begränsa smittspridningen.

På grund av coronavirusets framfart i Sverige hemställer Branschråd för Lantbrukets Rådgivningsföretag att Jordbruksverket ska meddela ett generellt anstånd för inlämning av samtliga SAM-ansökningar till den 6 maj 2020 eller längre.

Bakgrund

Coronavirusets enorma framfart som vi nu ser i Sverige och övriga världen har föranlett att stora delar av samhället har stannat upp. I syfte att sakta ned smittspridningen uppmanar myndigheterna människor att stanna hemma från arbete vid minsta symptom och att inte träffa andra människor i onödan. I samma syfte sätts den som är smittad i karantän i hemmet.

Detta är bara början. Smittspridningen kommer att pågå lång tid framöver och myndigheterna kommer att vidta ytterligare åtgärder för att minska spridningen. Det är inte omöjligt att regioner, städer eller kontor sätts i karantän.

Alla åtgärder som följer av myndigheternas rekommendationer och beslut kommer att ha negativ påverkan på möjligheten att utföra arbete inom i princip samtliga branscher. För lantbrukare som ska inkomma med SAM-ansökan finns ett sista datum att förhålla sig till. Om detta datum inte efterlevs får det enorma konsekvenser för den enskilde lantbrukaren. Den årliga SAM-ansökan är ytterst viktig för lantbrukarens lönsamhet. De ekonomiska konsekvenser som uppstår om ansökan uteblir eller lämnas in för sent är i de flesta fall så allvarliga att SAM-ansökan i princip kan betraktas som tvingande om verksamheten ska kunna fortgå.

År 2019 gjordes drygt 57 000 SAM-ansökningar. Fram till dags datum har i princip hälften av alla SAM-ansökningar gjorts. Trots att arbetet med SAM-ansökningar pågår löpande handlar det om ett stort antal som återstår. Den rådande situationen riskerar dock att påverka återstående ansökningar negativt. Den rådgivare som lantbrukaren har anlitat riskerar att inte kunna komma till arbetet på grund av att kontor stängs ned eller att rådgivaren uppvisar symptom på Covid-19. Samma problem kan uppstå från lantbrukarens sida. Det kan också handla om att skolor stängs så att rådgivaren eller lantbrukaren tvingas stanna hemma och ta hand om sina barn på dagtid eller att rädslan och risken för att smittas frånhåller lantbrukaren från att besöka sin rådgivare. Sådana omständigheter omöjliggör möten för att sammanställa underlag för ansökan.

Alla har ett ansvar att verka för minskad smittspridning. Det bör inte gälla något undantag för situationer kopplade till SAM-ansökan. I vissa fall kan det finnas möjlighet för rådgivaren att utföra arbete från hemmet. Detta förutsätter emellertid att rådgivaren är arbetsför vilket inte är givet om hen har smittats av coronaviruset. Vi vill heller inte hamna i en situation där lantbrukaren, trots att hen inte är frisk, besöker sin rådgivare och därmed riskerar att föra smitta vidare för att hinna inkomma med SAM-ansökan innan den 8 april.

Extraordinära omständigheter

Den situation som vi nu har i världen och inte minst i Sverige är extraordinär och ingenting som vi själva kan råda över. Det handlar om ett tillstånd som enklast kan beskrivas som force majeure. Vid sådana tillstånd finns möjlighet att frånga de ordinära bestämmelserna. Jordbruksverket har enligt vår uppfattning möjlighet att med hänvisning till detta alternativt enbart med stöd av gällande regler förlänga tiden för sista inlämningsdag av SAM-ansökan.

Avslutningsvis

Enligt artikel 13 i genomförandeförordning (EU) nr. 809/2014 ska medlemsstaterna fastställa datum för sista inlämningsdag. Enligt samma artikel har Sverige möjlighet att bestämma datum för sista inlämningsdag som dock inte får vara senare än den 15 juni. Genom 13 § förordningen (2014:1101) om EU:s direktstöd för jordbrukare får Jordbruksverket meddela föreskrifter i fråga om inom vilken tid SAM-ansökan ska ges in. Av SJVFS 2019:83 framgår att sista ansökningsdag är den 8 april 2020 och att sista ändringsdag är den 15 juni.

Det återstår idag ca 3 veckor till sista inlämningsdag. För den som drabbas av Covid-19 tar det 2-4 veckor att bli frisk. För den som tillhör riskgrupp kan tillfrisknandet ta längre tid. Efter tillfrisknande ska det passera ytterligare ett antal dagar innan möten med andra människor. Sammantaget innebär detta att många ansökningar riskerar att komma in för sent enbart på grund av att lantbrukaren eller rådgivaren är smittad. Utöver detta måste det även finnas utrymme för dem som ännu inte är smittade att kunna hantera det rådande situationen, där möjligheten för rådgivare och lantbrukare att diskutera SAM-ansökan blir kraftigt begränsad.

Mot bakgrund av det som har framförts ovan bör Jordbruksverket meddela generellt anstånd att inkomma med SAM-ansökan till den 6 maj 2020 eller längre. ***Anstånd bör inte uteslutande begränsas till SAM-ansökan utan kan även gälla kompletteringar och redovisningar av företags- och projektstöd samt andra projekt och upphandlingar som administreras av Jordbruksverket och påverkas av smittspridningen.***

Men hänsyn till den pressade och extrema situation som såväl rådgivningsföretagen som lantbrukarna befinner sig i ser vi fram emot ett snabbt besked i frågan.

Styrelsen för Branschråd Lantbrukets Rådgivningsföretag

Ulrik Lovang, VD Lovang Lantbrukskonsult (ordförande)
Jesper Broberg, förbundsdirektör Hushållningssällskapens förbund
Fredrik von Unge, utvecklingschef Växa Sverige
Kees de Jong, VD Gård & Djurhälsan
Jakob Söderberg, Tjänsteområdesansvarig Affärsrådgivning Ludvig & Co
Lars Bjerke, Fyrklövern
Olof Boson, slaktkycklingproducent, Mönsterås (lantbrukarrepresentant)

Branschråd för Lantbrukets Rådgivningsföretag har 17 medlemsföretag som utför mer än 75 % av all svensk lantbruksrådgivning inom EU-frågor, växtodling, ekonomi, djur och energi. Se även www.radgivningsforetagen.se